

ĐÁP ÁN ĐỀ THI
Môn học: Dao động trong kỹ thuật
Mã MH: ENVI230921
Ngày thi: 21/12/2017

Câu 1:

a. Hệ dao động một bậc tự do. Vật M luôn bám mặt phẳng ngang . Vật M chỉ dịch chuyển theo phương x. $\Rightarrow s = 1 - 0 = 1$. Vậy bậc tự do chính là x.	0,5đ
b. Áp dụng Lagrange hoặc Newton $\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{x}} \right) - \frac{\partial T}{\partial x} + \frac{\partial V}{\partial x} = F \quad (1)$ $T = \frac{1}{2} M \dot{x}^2; V = \frac{1}{2} kx^2; F = F_0 \sin \Omega t$ <p>Phương trình vi phân</p> $(1) \Rightarrow M \ddot{x} + kx = F_0 \sin \Omega t \quad (2)$	2đ
c. Tần số dao động tự nhiên $\omega_n = \sqrt{\frac{k}{M}} = \sqrt{\frac{10^5}{2}} = 100\sqrt{5} \text{ rad/s}$	0,5đ
d. $x(t) = x_m(t) + x_p(t) \quad (3)$ $x_p(t) = X \sin \Omega t$ thay vào (2) $\Rightarrow -MX\Omega^2 \sin \Omega t + kX \sin \Omega t = F_0 \sin \Omega t$ $\Rightarrow$ Biên độ ổn định $X = \frac{F_0}{k - \Omega^2 M} = \frac{100}{10^5 - 4.2} = 10^{-3} \text{ m} = 1 \text{ mm}$ $\Rightarrow x(t) = A \sin(\omega_n t + \varphi) + 10^{-3} \sin 2t \quad (4)$ Thay điều kiện đầu vào (4), ta được: $\begin{cases} 0 = A \sin \varphi \\ 2 = A\omega_n \cos \varphi + 2 \cdot 10^{-3} = 100\sqrt{5}A \cos \varphi + 2 \cdot 10^{-3} \end{cases}$ $A \neq 0 \Rightarrow \sin \varphi = 0 \Rightarrow \varphi = 2n\pi \quad (n = 0, 1, \dots)$ $A = \frac{2 - 2 \cdot 10^{-3}}{100\sqrt{5}} \approx \frac{2}{100\sqrt{5}} \approx 0.009 \text{ m}$ $x(t) = 0.009 \sin(100\sqrt{5}t) + 10^{-3} \sin 2t \quad (\text{chọn } n = 0)$ Khi $t = 5 \text{ s} \Rightarrow x(5) = -0.0038 \text{ m}$	2đ

Tổng điểm :

5 đ

Câu 2:

a. Hệ dao động 2 bậc tự do Gọi vị trí xác định của vật m là x_1 và vật M là x_2 . Hai khối trụ được lăn không trượt trên mặt phẳng nghiêng, O_1' và O_2' là hai tâm vận tốc tức thời của các khối trụ m và M. Hai vật m và M không có quan hệ duy nhất về chuyển vị x $\Rightarrow s = 2 - 0 = 2$ (θ_1 và θ_2)	1đ
b. Áp dụng phương trình Lagrange loại 2 cho vật m $\Rightarrow \theta_1$ và M $\Rightarrow \theta_2$ $\theta_1 \rightarrow \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{\theta}_1} \right) - \frac{\partial T}{\partial \theta_1} + \frac{\partial D}{\partial \dot{\theta}_1} + \frac{\partial V}{\partial \theta_1} = Q_1 \quad (1)$ $\theta_2 \rightarrow \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial T}{\partial \dot{\theta}_2} \right) - \frac{\partial T}{\partial \theta_2} + \frac{\partial D}{\partial \dot{\theta}_2} + \frac{\partial V}{\partial \theta_2} = Q_2 \quad (2)$ Động năng $T = \frac{1}{2} J_{o_1} \dot{\theta}_1^2 + \frac{1}{2} J_{o_2} \dot{\theta}_2^2 = \frac{1}{2} \frac{3}{2} mr^2 \dot{\theta}_1^2 + \frac{1}{2} \frac{3}{2} MR^2 \dot{\theta}_2^2$	3đ

$$\text{Năng lượng tiêu tán } D = \frac{1}{2} c \dot{x}_1^2 = \frac{1}{2} c r^2 \dot{\theta}_1^2$$

$$\text{Thể năng đàn hồi của lò xo } V = \frac{1}{2} k r^2 \theta_1^2 + \frac{1}{2} k (2r\theta_1 - R\theta_2)^2 + \frac{1}{2} k R^2 \theta_2^2$$

$$\text{Lực suy rộng: } Q_1 = mg \sin \alpha \cdot r; \quad Q_2 = Mg \sin \alpha \cdot R$$

$$(1) \Rightarrow \frac{3}{2} m r^2 \ddot{\theta}_1 + c r^2 \dot{\theta}_1 + k r^2 \theta_1 + 2 k r (2r\theta_1 - R\theta_2) = mg \sin \alpha \cdot r \quad (3)$$

$$(2) \Rightarrow \frac{3}{2} M R^2 \ddot{\theta}_2 + k R (2r\theta_1 - R\theta_2) + k R^2 \theta_2 = Mg \sin \alpha \cdot R \quad (4)$$

Dạng ma trận

$$\begin{bmatrix} \frac{3}{2} m r^2 & 0 \\ 0 & \frac{3}{2} M R^2 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} \ddot{\theta}_1 \\ \ddot{\theta}_2 \end{pmatrix} + \begin{bmatrix} c r^2 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} \dot{\theta}_1 \\ \dot{\theta}_2 \end{pmatrix} + \begin{bmatrix} 5 k r^2 & -2 k r R \\ -2 k r R & 2 k R^2 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} \theta_1 \\ \theta_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} mg \sin \alpha \cdot r \\ Mg \sin \alpha \cdot R \end{pmatrix}$$

$$[\mathbf{M}] \quad \{\ddot{\boldsymbol{\theta}}\} \quad [\mathbf{C}] \quad \{\dot{\boldsymbol{\theta}}\} \quad [\mathbf{K}] \quad \{\boldsymbol{\theta}\} \quad \{\mathbf{F}\}$$

$$\text{c. } \det(-\omega^2 [\mathbf{M}] + [\mathbf{k}]) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \omega_1 = 36700 \text{ rad/s} \\ \omega_2 = 363300 \text{ rad/s} \end{cases}$$

Ma trận mode:

$$X = \begin{bmatrix} X_1^{(1)} & X_1^{(2)} \\ X_2^{(1)} & X_2^{(2)} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -24.73 & -77.81 \\ -18.34 & 5.83 \end{bmatrix}$$

1đ

Tổng điểm

5đ